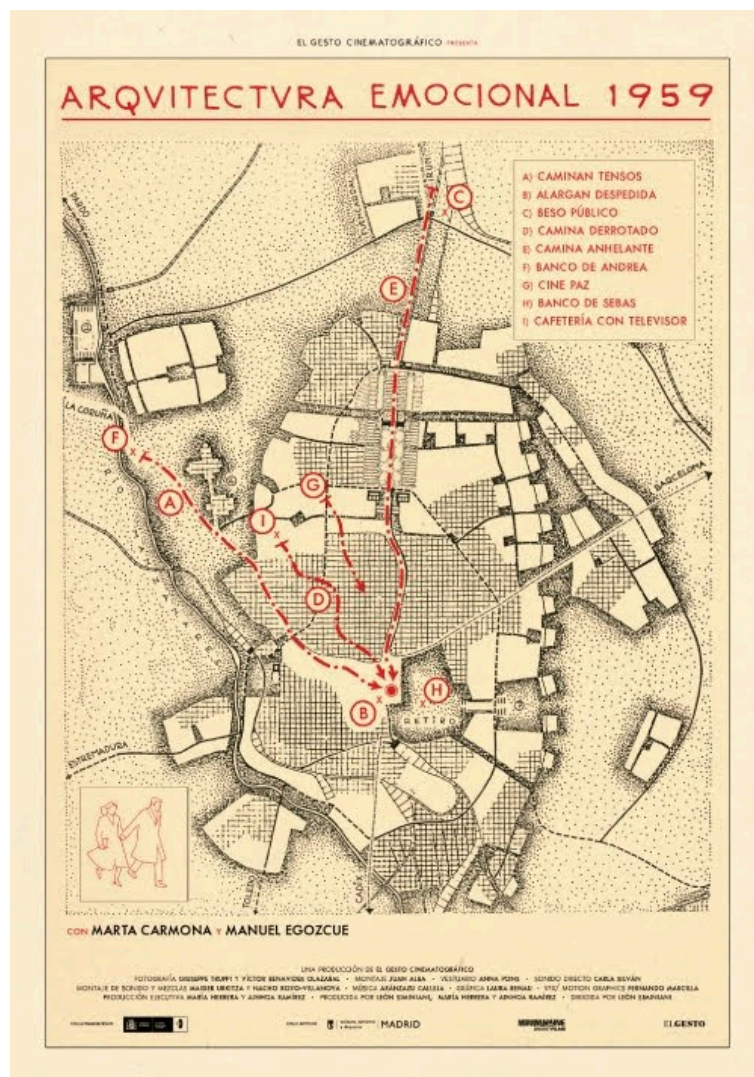

arquitectura emocional

1959

Sí: l'arquitectura és emocional. Ens marca, conforma i identifica més del què pensem. Com diu **Woody Allen**: *La imatge de Nova York que mostro en les meves pel·lícules respon a un criteri selectiu que passa pels sentiments*¹. I d'això va el curtmetratge de **León Siminione**, *Arquitectura emocional* 1959, que acaba de ser premiada amb el Goya de la seva categoria per l'acadèmia del cinema espanyol. Com ha dit el seu director: *El curt pretén ser un gra de sorra en la divulgació del patrimoni, en la consciència respecte a l'impacte emocional de l'arquitectura*². I ho demostra donant protagonisme a l'arquitectura que passa a ser un personatge fonamental.

Cartell del film
(<https://www.filmaffinity.com/es/film650375.html>). Plànol, quasi un croquis, del Madrid de 1959 amb els recorreguts i els llocs on transcorre la relació dels protagonistes.

¹ Lax, E. (2008), *Conversaciones con Woody Allen*, Barcelona, Random House Mandadori.

² <https://www.coam.org/es/actualidad/agenda/agenda-coam/proyeccion-cortometraje-arquitectura-emocional-1959>

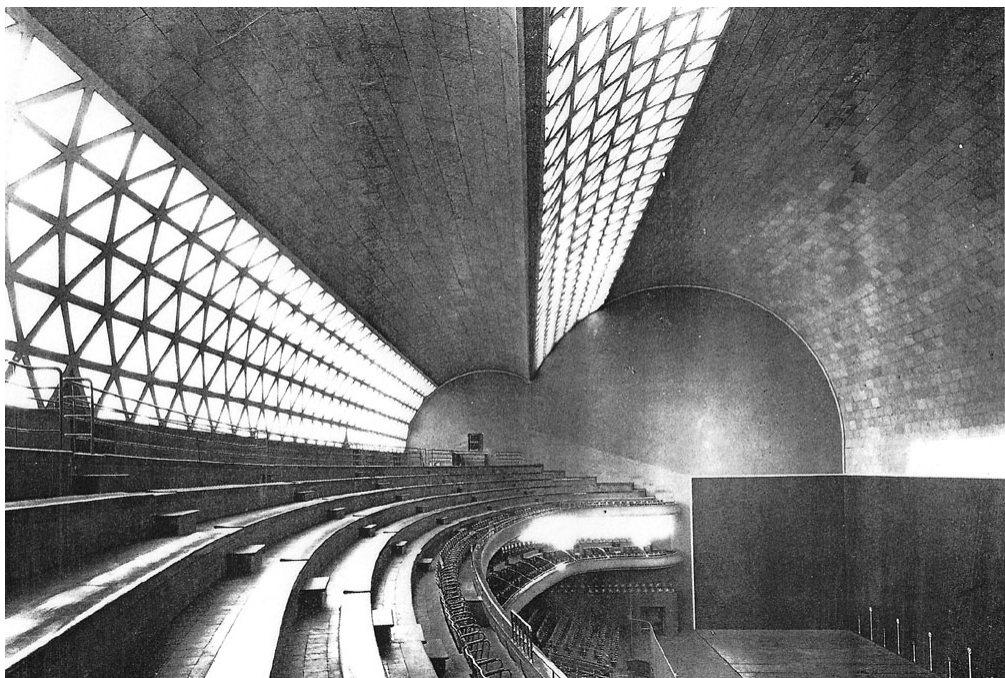

arquitectura emocional

1959

En un espai i un temps concret: el Madrid del “desarrollismo” franquista una veu en off explica la relació d’una parella d’universitaris de classes socials antagòniques que encaren la dictadura de forma ben diferent mentre passen per l’urbanisme i l’arquitectura de la capital espanyola.

En la cinta se superposa al Madrid actual, imatges d’arxiu, fotografies d’època, plànols i, gràficament, els itineraris dels protagonistes: des d’on es van conèixer, l’Institut de Formació del Professorat, l’actual Facultat d’Estudis Estadístics de la Universitat Complutense de Madrid (1959), de **Miquel Fisac** (del que també podem gaudir al nostre país³), passant pel parc del Retiro fins a les cases on viuen amb les seves famílies cadascun d’ells, obres del mateix arquitecte: **Secundino Zuazo** (1881-1971). La història es construeix sobre la memòria de la ciutat al llarg de les quatre estacions de l’any en plànols generals on la parella queda absorbida per l’arquitectura o amb detalls com la diversitat de bancs públics o les parets enrajolades sobre les quals s’explica el flirteig dels enamorats.

El genial i, malauradament, desaparegut Frontó Recoletos (1935) de Secundino Zuazo (https://www.urbipedia.org/hoja/Secundino_Zuazo).

³ Miquel Fisac a Andorra ³ www.enricdilme.com/ESCRITS

arquitectura emocional

1959

Ella, Andrea, viu en un dúplex de 400 m² en el cèntric carrer d'**Antonio Maura** sobre la notaria del seu pare; edifici luxós amb accés separat pel servei i un elegantíssim ascensor "que es podria carregar a la minuta". D'estètica historicista contrasta, com explica el narrador, amb l'austeritat moderna de l'edifici veí dels anys 70. Ell, Sebas, viu a l'altre extrem de la Castellana, la que el mateix **Zuazo** prolonga, en un modest pis de 60 m² amb espais compartits de la colònia de San Cristóbal, bastida pels treballadors de l'Empresa Municipal del Transporte (EMT). Set quilòmetres i mig separen dues arquitectures que marquen dues realitats socials i dues aspiracions vitals. Mentre Andrea, des de la seguretat dels benestants, somia amb revolucions, admira als barbuts castristes i transgredeix la moral de l'època, Sebas, per contra, detesta als mitificats cubans i anhela ascendir socialment per sortir d'un barri del qual s'avergonyeix i que es resisteix a ensenyar a la xicota.

L'actual Casa-Museu d'Antonio Maura (1922-1923) en el carrer Antonio Maura, núm. 16 on viu Andrea i, a sota, els habitatges de la Colònia de San Cristóbal (1948-49) on ho fa Sebas.

https://profilbaru.com/es/Casa-Museo_Antonio_Maura. [Phttps://www.urbipedia.org](https://www.urbipedia.org)

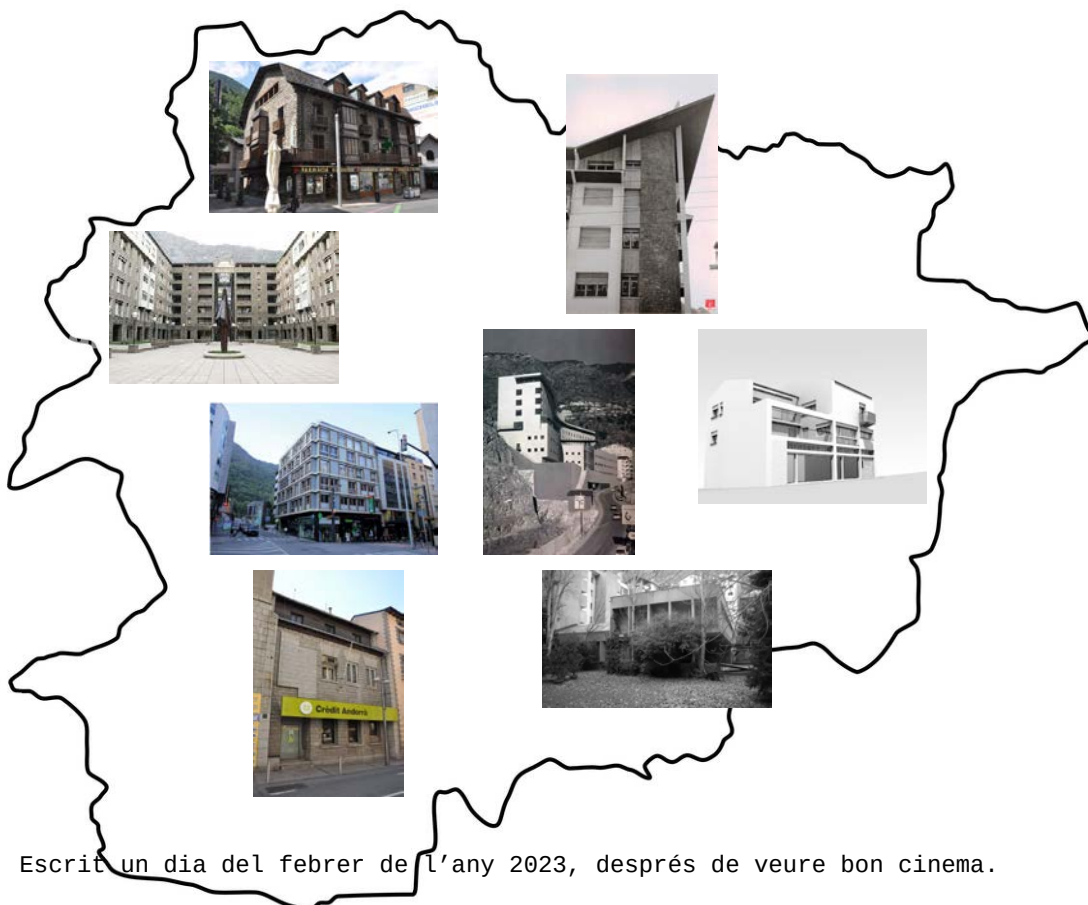
arquitectura emocional

1959

L'original, emotiva i molt arquitectònica pel·lícula ens fa veure com son d'importants els espais en la nostra formació sentimental. Com diu **Manel Baixauli**, en *Ignot: No enyorem els llocs, sinó els moments. Però els llocs en acosten als moments*⁴.

I un es pregunta: com seria la versió andorrana del curt? Segur que cadascú té la seva.

Podríem agafar com a nexa d'unió l'obra del primer arquitecte andorrà: **Xavier Pla** (1906-1966) o la del segon: **Pere Aixàs**. Un altre seria la del noucentista **Puig i Cadafalch** (1867-1956) o la de l'organicista **Delso Calavia** (1922-2014). O millor encara totes elles juntes, al que podríem afegir obres enyorades com l'editorial Casal i Vall d'en **Domènec Escorsa** (1896-c.1989), en un passeig cultural per l'arquitectònica del nostre país, en definitiva, per la nostra història emocional.

Escrit un dia del febrer de l'any 2023, després de veure bon cinema.

⁴ M. Baixauli (2020), *Ignot*, Barcelona, Edicions de periscopi.